

Ese de două ori in septemana: Joi-a si Do-
minec'a; era candu va pretinde importantia
materieloru, va esi de trei sau de patru ori
in septemana.

Pretulu de prenumeratiune.

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
„ diumetate de anu	4 fl. v. a.
„ patraru	2 fl. v. a.
pentru Romania si strainetate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
„ diumetate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespun-
dinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune
Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa
si corespondintiele, ce privescu Redactiunea,
administratiunea sau speditura; cate vor fi
nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime
nu se vor publica.

XXX

Pentru anuuncie si alte comunicatiuni de in-
teresu privat — se raspunde cate 7. cr. de
linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu.
Pretulu timbrului cate 30 cr. pentru una data
se antecipa.

Pesta, in 2 augustu n. 1871.

Scirile cele mai noue din Francia ni anuuncia ca Jules Favre a esitu din Ministeriu, prin ce in sa Ministeriulu actualu mai departe nu va suferi nici o schimbare, precum se respandea. Urmatoriulu lui Favre in Ministeriulu de esterne nu este inca cunoscutu.

In Spania Zorilla si-a constituitu Ministeriulu deplinu si program'a — destulu de liberale ce a publicatu, a facutu impresiune buna in toate partile. —

In Francia si in Germania, spiritele si chiar factorii principali de statu, se frementa, lucra, staruiescu in două directiuni, pentru două interese, am poté dice, idei si principia mari.

Francia — fora fanaticismu si pasiune, dar din necesitate, — lucra pentru consolidarea si organizarea republicei. In Germania, si chiar cu iniciativ'a Berlinului, se lucra pentru infrenarea si eschiderea din vietii de statu a ultramontanismului din Roma, carele prin dogm'a de infalibilitate a devenitu in celu mai mare gradu amenintatoriu statului.

Dupa toate cate aflamu din Francia, potemu se dicemu cu inima liniscita ca: nu numai republicanii ci si monarchistii primescu form'a republicana de statu, o primescu, dar nici chiar cei d'antai din adorare fanatica orba, ca una data, ci pentru ca cu totii, adeca si un'a si alt'a parte recunosce cumca scopulu regenerarei, reorganizarei si restaurarei natiunale — in pace si fora sguduiri si iritatiune, se poté ajunge numai prin republica, fiindu ca numai ea dá garantiile absolutu necesarie pentru o morala si buna economie in vietii de statu. Va se dica, pentru ca sunt petrunci de necesitate! Si — acést'a este cea mai buna baza pentru unu sicuru succesu. —

In Germania si in Prussia specialu, spiritulu si influenti'a Romei papale infalibile, se combate si eschide — nu pentru ca elu este ceea ce este, o absurditate si obrasnicia colosale, unu afrontu mintei si culturile omenesci, ci — pentru ca elu amenintia si periclitu statulu ca atare, cu toate scopurile lui sublime. Va se dica: aci dñii Bismark si Wilhelm au priceputu bine de ce se lucra, si — nu vor se conceda a deveni unelta iesutiloru din Roma!

Va se dica: ambele mari state rivale, astadi se conduc de — necesitate. Ferice de ele, deca ele intr'adeveru vor scé cuprinde si apretiu necesitatea!

Dar Francia dupa votulu seu de mai de unadi — a supr'a petitiunilor episcopali intru interesulu Romei, par' ca ar fi — pentru infalibilitatea Romei, fiindu ca Adunarea natiunale din Versalia s'a aretatu pentru domnia lumésca a papei.

Se pare; dar nu este asiá. Votulu Adunarei natiunale n'are nici o insemnatate. Popii cei mari ai tierci au cerutu interventiu pentru pap'a: Thiers si chiar Dupanloup au respicatu, ca — interventiu fisica nu este cu potintia si nici nu se pretinde, ci numai un'a diplomateca. Apoi acést'a astadi — nu va se dica chiar nimic'a. De dragulu episcopiloru franci, Italiani nu vor parasí Roma.

Diferinti'a in camera a fostu, ca o parte, cu Thiers, Gambetta etc. cerea ca petitiunile episcopiloru se se depuna in archivulu Adunarei, alta parte cerea ca se se dee Ministrului de esterne — pentru considerare ocazionale, va se dica: pentru a se depune in archivulu Ministeriului.

Parti'a seu partile centrului Adunarei, au aflatu buna aeesta ocaziune spre a dovedi ca ele sunt majoritatea si ca — potu decide ori candu vor vré, si ca — nu s'au amalgamisatu nici cu Gambetta, nici cu Keller, adeca nici cu o estrema, nici cu alt'a. Si acum se scie ca partile centrului, impreunate, ajungu numerulu de 400 de membri — plus cativa putieni. Parti'a estremei drepte, adeca a monarchistiloru si ultramontaniloru absoluti, este vr'o 70, ér stang'a republicana mai radicale este 100 si vr'o 40—50.

Insa — putiene, pré putiene cestiuni essentiali seu capitali sunt, unde coalitiunea aceloru partite centrali este posibilu. Buna ora deca s'ar lucrá, ca: Republica seu Monarchia? — ea numai de catu se sparge, si 250 din 400 vor dice: Republica, dar republica moderata, nu rosia, nu radicale.

Eca, asiá stau astadi partile in Francia.

Intr'aceea Gambetta lucra la consolidarea si organizarea stangei, si spre acestu scopu a convocatu la o adunare comuna pre toti deputatii republican. Resultatulu nu vomu lipsi a-lu areta in timpululu seu. —

In Oriinte nurii negri se agrama descu; partea mai mare a Albaniei afa in foculu rescólei; Turcia se mangaia cu aceea ca principele Muntenegru pota ave intentiunea si curagiulu, d'a Dar ce ajunge astadi astfelu de promisiune, candu popórale juru imprejuru sunt nemultiamite si cauta numai ocaziune buna d'a se revoltá contra tiraniloru necorigibili.

Incátu despre opiniunea publica in insusi Muntenegru, luamu aici notiia de unu articlu de fondu ce de curendu publica unia gazeta a acelei tierutie de feru, „Tiernogoratiu,” care gazeta este si oficiale; luamu notiia cu atátu mai vertosu caici elu atinge si pre Romania.

Dupa ce amintitulu articlu de fondu si-bate jocu de diplomati'a européna si fictiunea ei despre unu ecilibriu europénu, urma apoi a descrie starea lucrurilor in intregu imperiulu turcescu, pre carele diplomati'a se sfortiedia a-lu conservá intregu. Aréta de a lungulu si latulu ca — nemultiumirea este generale, nu numai la popóra, ci si la clase si provincia. Insa guvernulu din Stambululu par' ca nutresce din adinsu acea nemultiamire. In fruntea nemultiamitiloru stá Egipetulu, apoi urma Grecia vecina, si asiá mai departe. Catra capetu dice:

„Nu se cade se trecemu cu vederea nici pre Romania. Ea este amenintata de Turcia pentru cuventulu ca suferu in mediloculu seu ómeni si societati cari lucra contra essistintiei Turciei. Ore Romania se va spariá de aceste amenintiari? Dar spariá! Ea scie ca deca acei ómeni, (bulgari,) lucra contra essistintiei Turciei, apoi lucrá nu numai pentru sine, ci si pentru Romania si pentru celelalte popóra. Romania vré totu aceea ce vré si Egipetulu. Ce urma de aci? Acea ca indata ce Turcia s'ar apucá de ea, toate cele lalte tieri si popóra au se sara in contra inamicului comunu.“ —

Intru sultanulu din Constantino-pole si Khedivulu seu din Egipetu, dupa cele mai noue sciri telegrafice, par' ca o se se imputa brandi'a seriosu; ambii armédia din respoteri si concentrédia la ostiri. Sultanulu are multu curagiulu de candu cu amici'a Tiarului Russiloru. Astadi turculu tocmai pe acela se radima, de carele ieri tremurá.

In Viena ministeriulu contelui Hohenwart, dupa toate reportarile mai noue, s'a apucatu seriosu de deslegarea incurcaturiloru constitutiunale, specialu de impacarea cu cehii. Adeveratulu modulu de impacare — nime nu scie se-lu glihescá, dar atát'a nu se poté negá, ca — se lucra; de unde lumea se astépta la o surprindere, unii buna, altii rea, ca si totu de un'a in Austria.

Unu numeru considerabilu, unii dicu chiar majoritatea episcopiloru catolici si gr. catolici din Ungaria, desi episcopatulu Ungariei la conciliulu de anu din Roma a fostu — preste totu, contra infalibilitatei, — acum in scrisu se se fia dechiaratu pentru aeesta noua si minunata dogma, se fia recunoscutu formalmente pre santulu parinte din Roma impreuna cu pre toti predecesorii sei — de infalibili!

O fama ni spune ca intre acei eppi catolici cari subscrisera dechiaratiunea de recunoscintia catra pap'a, ar fi si parintele eppu romanu unitu din Lugosiu, Ioane Olteanu si celu din Orade, Papu Silagyi.

Nóa — desi faim'a sémena a adeveru, totusi nu ni dá man'a se o credemu. Eca pentru ce.

Nu potemu supune ca dñii eppi romani, de relegea romana unita, se pota ave intentiunea si curagiulu, d'a sparge aeesta lege, prin aceea, ca ei de capulu lor, fora a aduná si ascultá unu Sinodu generalu, se parasésca pactulu uniunei cu cele 4 punturi, se se desbine de catra cealalta parte precumpentoria, ce tiene cu scumpetate la acelu pactu.

Dar in fine véda ei! —

Dogm'a despre infalibilitate, adeca credinti'a catoliciloru si greco-catoliciloru intru toate cate enuncia si dispune pontificele din Roma, si supunerea orba la tote, prin episcopatu se propaga si chiar introduce pretotindeniá, chiar si in contra voiei guvernialoru si staturiloru, si — pre catu se scia, pan' acu. numai in Germania, specialu in Prussia, sfortiarea episcopatului a aflatu resistintia resoluta. La noi, Ministeriulu ungurescu — tace si — par' ca-si fréca manele de bucuria. Cum nu candu, popii isbindu in mintea omenésca, o califica pre acést'a si pentru scopurile nalteloru guvernialu!

Noi in sa ii facemu atenti pre domni stepanitori ca — prin introducerea formale a dogmei de infalibilitate, popóraloru se dá unu argumentu mai multu contra essistintiei, contra posibilitatei de essistintia a statului. Popóra ce credu si marturisescu infalibilitatea papei, nu incapu intr'unu statu cu altele cari aeesta credintia o tienu de o blasfemia, de unu frivolu afrontu facutu mintei omenesci si chiar umanitatei. Dñii stepanitori socotésca-se bine! —

Guvernulu nostru magiaru — numesce barbatesce la supremi comiti pentru urbile libere regie. Pre noi din cei multi, dejá numiti, nu ne interesédia nici unulu. Romani n'are naltulu guvernulu pentru astfelu de posturi, si — bine ca n'are. Natiunalisti de ómenia — nu-i trebuiescu; instrumente servile, mai bine se fia altii. —

Dupa cum ni anuuncia firulu electricu din Carlovietu, Congressulu fratiloru serbi sambat'a trecuta decise cu majoritate, a pasi curendu, credemu de

astadi in optu dile,) la alegerea de patri-archu. Nu este indoiea ca alegerea va cade a supr'a administratorulu de astadi, episcopulu de Buda Stoicovicu, carele se bucura de multa incredere si simpatia — asiá dicendu la natiunea intréga. Dar tocmai asiá nu incupe indoiea ca alegerea, acuma indata, prin acestu de facia Congresu, este tocmai poncisiu contraria dorintiei dlui Dr. Mileteciu, a carui voce din Vatiu, n'affá respectulu, ce — de sicuru ilu affá deca i erá cu potintia a o pronuncia in mediloculu Congresului, in persóna.

Este bine candu corporatiunile natiunale au destula inteligentia si dibacia propria, pentru a nu depinde de unu omu, macar cine se fia acela; dar este reu candu atari corporatiuni, vrendu a se emancipa de man'a conducetoria a unuia, o isbesce de la sine si — apuca pre cai gresite, pana baga carulu natiunale in nomolu! Prin acést'a nu vomu se dicemu ca Congresulu gresiesce, ci numai ca — i-am pofti se nu gresiesca!

Joi-a trecuta Congresulu regulá si primi puntele de diferentia intre sine si guvernulu, in statutulu organizatoriu de Congresu. Acum, ca si episcopii si dederu aprobarea, se spéra si aprobarea mai nalta. —

Opositiunea nóstra politico-natiunale.

Nu o data am disu si am scrisu, chiaru si limpede, ca: Regimulu de astadi, ministeriulu dlui c. Andrassy, cu politic'a si portarea sa, cu turm'a sa de mameluci servili, de unu egoisonu ordenariu, — dup'alu nostru cugetu curatu, apare fora sufletusi fora patriotismu, — si ne-aperatu trebue se derimu Monarchia, se surpe chiar Tronulu.

Acést'a este — nu parerea seu credinti'a, ci — la sufletu dicemu, cea mai curata convictiune a nóstra, atátu de firma si positiva, pre catu de firma si positiva ni este convjectiunea, ca — omulu nu este vita comuna, ci ca ómenimea are o destinatiune mai nalta, si ca essiste o potere, unu spiritu, o lege morale eterna, ce ne'ncetatu veghiédia, co-rege si resbuna atentatele unoru fii ai ómeniloru contra moralei si ratiunei.

Sistem'a politica si lucrarea ministeriului dlui c. Andrassy, pre cum la rondulu nossru — pasu de pasu an doveditu, tinde candu de a dreptulu, candu prin mesuri mascate, a face neposibile essistintia si desvoltarea, cultur'a si progresulu popóraloru nemagiare, a majoritatei indoite a patriei; prin ce — sistem'a politica si lucrarea acestui Ministeriu, devine chiar negatiunea scopului si necesitatii morale a statului si tronului nostru.

Unu statu publicu, o insocire si uniune politica a popóraloru, dupa mintea sanatósa si legile moralei, nu poté ave altu scopu, de catu inlesnirea si ascurarea progresului, desvoltarei, culturi popóraloru, fora de cari calificatiuni popórale nu-si potu ajunge destinatiunea, nu potu ajunge la statulu de perfectiune fisica si morale, la — fericirea lumésca.

Tronulu — are adeverat'a chiamare, d'a inlocu pre sant'a procedintia pre pamentu, intr'o tierca; adeca d'a invigila si a se ingrigi ca popórale intr'adeveru se se desvolte si se progresodie spre cultura, perfectiune, fericire, — ne'impedecate unele prin altele si neconturbate de vecini.

Nu-si implinesce statulu publicu, nu-si implinescu cei-ce i stau in frunte aeesta chiamare, — nu mai e ratiune

logica si morala, ca acelu statu publicu si acei conducetori ai lui, — s'è *essiste*; si — eternele legi morale ale naturei necesarminte trebuie s'è se affine, s'è si affine *essistint* a prin — *nimicirea unui atare statu si surparea unui atare tron*. Astfeliu decadu si se descompunu staturile nemorale, astfeliu se surpa tronurile ce-si perdu din vedere sacra chiamare si detorintia.

Numesca tiranii si despotii — catu vor vrè *rescolta* si *rebeliune* si *revolutiune* acelu procesu, acea operatiune a legiloru naturei, prin care es essecuta surparea si derimarea; numesca corupti agentii si scriitori ai despotiloru si tiraniloru catu vor vrè — *agitatiuni* si *interitatiuni* impulsulu si inceputulu miscariloru derimatòrie si surpatòrie: adevverulu e si remane ca — *causa* seu adeca *causantii* sunt guverniale rele si Monarchii fora consciintia de chiamarea si detorintia loru naturale!

Studiati istoria, si — ve veti convince ca, cu catu guverniale si monarchii rei, mai lungu si-au sciutu continua steapanirea prin asprime si maiestria, cu atatu caderea, candu ea totusi a urmatu, a fostu mai grea si mai definitiva!

Poporale, unele sunt mai multu, altele mai putieniu indulgenti, dupa cum li este firea, temperamentulu si pricepe-re; in veci insa indulgente nu este nici unu poporu, si nici nu pòte s'è fia; pentru ca cu catu unu poporu mai indelungu suferu, cu atatu elu, deca n'are vietia, mai curendu si mai sicuru putrediesce si pere; èr celu ce are vietia, cu atatu mai infricosiatu se revòlta.

Èca argumentele, pre temeiuu caroror noi sustienemu — cu deplina consciintia, cumca regimulu, politic'a, activitatea dlui c. Andrassy merge oblu spre nimicirea tierei si periclitata chiar si pre inaltulu Tronu. Pentru ca noi credemu, vedemu cu ochii, ca — *poporale* au vietia!

Èca *causa*, moral'a, politic'a nostra, pentru care noi facemu opoziitione dlui c. Andrassy, si — pentru care noi, deca am fi in stare, astadi i-am nimici sistem'a, politic'a si tote creatiunile, ca s'è nu mai remana nici urma de ele! — pentru ca adeca noi voimu *essistintia* si *intarirea* patriei prin cultur'a, desvoltarea si in-florirea tuturoru natiuniloru ei, si dorimu *asecurarea* si *gloria* tronulu prin ferire-cirea si *multiamirea* tuturoru poporaloru.

Astfeliu este loialitatea si patriotismulu nostru adevveratu, sinceru, ratiunabilu, genuinu, — *facia* de *patriotismulu* falsu si loialitatea fariseesca, simulata, seu — de totu reu priceputa a dniloru Andrassy, Deak et consortes!

Si cum venim'u noi, ce ni dà indemnu, s'è vorbim'u chiar astadi, la acestu locu — despre acesta grava tema, importanta cestiune?

Èca ce.

Nu potemu fi indiferenti, ba chiar incepea ne indigna si revoltata cutesantia, obrasnica, cu carea domnia si organele loru, totu meru si pe tote cordele ni canta ca suntemu — *patrioti rei, turburatori de pace, necredintiosi patriei si tronulu*, si cate tote alte frumoase title si epitate ni impartu. Vremu deci se respingemu aceste miserabile insinuatii; cu fruntea redicata, inca o data, si inca de diece ori — vremu se spunemu lumei: *cum este alu nostru, si cum alu dniloru patriotismu, — cum a nostra, si ce felu a loru loialitate*.

„*N. Fr. Presse*“ din Viena, acesta mai cumplita persecutatoria si calumniantoria a natiunatatiloru si specialu a romaniloru, in nrulu seu de sambata in 22 iuliu, intr'unn articlu de fondu nu se sfu d'a pronuncia *sentintia* ca — „*cine in Ungaria este in contra Ministeriului Andrassy, acelu nu vrè Monarchia*.“

Acesti omeni, acesti pilari, atatu sunt de stricati, de si-au perduto — nu numai rusinea, ci si mintea si memoria!

Ei au fostu calaii magiariloru, ei i-au fusilat la 1848 si 49 — pentru o politica, pre care astadi e o apera si o numescu — *unic'a adevverata*, *unic'a mantuitoria* — de tronul si de Monarchia.

Ei sub Bach diceau *anatema* a su-

pra' tuturoru carii numai vorbeiau de dualismu, pe care astadi — ei ilu sustienu!

Ei la 1863 si 1864 numiau si atrageau pe Transilvaneni la Viena, in contra Pestei, èr pre cei ce gravitau la Pesta, ii botezau de tradatori a-i Monarchiei si Monarchiului; — si astadi ei au fruntea d'a-si intorçe moral'a si logic'a pe dosu!

Apoi acesti-a sunt omeni! Omeni cu minte si onorabili, cari s'è represente opiniunea publica?!

Dar mai departe, ocasionalminte totu acesti omeni in organulu loru — constata si recunosc ca — sub steapanirea dloru magiari progresamu ca ruculu. Intr'unu articlu d'asta ierna, articlu altmintrelia catu se pòte de batjocuritoriu pentru romanii, despre carele multu s'a scrisu prin tote foile nostre, acei dni de la „*N. Fr. Pr.*“ preindeau ca — „*romanii, sub Austria unitaria, in 6 ani au naintatu cu unu seclu*“ si apoi adaugeau ca — „*de candu unguirii sunt stepanii sòrtei romaniloru, ei au adus progresulu la totale decadere*!“

Ei bine, dniloru, acest'a sustienemu si noi; si-apoi ce vreti dvostre? Noi romanii s'è renunciamu la cultura si progresu, s'è ne lapedam de destinatiunea natiunale si morala a nostra?!

Noi romanii si cu slavii Monarchiei si specialu cu ai Ungariei, noi majoritatea tierei, noi s'è renunciamu la cultura si la tote conditiunile de vietia publica — pentru miserabilitatea vostra si nesatiulu tiraniloru nostri?!? Pfui, rusine s'è vi fia, dloru nemti pilari! —

„*Pester Journalu*“, acum vr'o 10 dile, intr'unu articlu de fondu plinu de murdarii, infera pre tote diariale opoziitionali ale natiunatatiloru cu frumosulu epitetu de „*talharsci*“, cari urma o agitatie ce trebuie s'è duca de a dreptulu la *resbelu civile*. Si totusi incheierea versului e, ca — *ar fi pecatu a face procesu aceloru diarie si a le redica de martire*!“

D'aci este invederatu ca acesti diaristi naimiti vorbescu din inspiratiuni mai nalte si ca ei, de asemenea ca cei ce ii inspira, pre bine sentu nedreptatea guvernulu si dreptatea opoziitionei nostre; — cum astfeliu ar crede ei ca prin procese de presa si condannari publice pentru neadeveruri si agitatiuni fora cale si temeiu, ar pòte cineva s'è devina martiru. *Martiri* sunt numai cei ce patimescu pentru dreptate si adevveru, èr pre factorii de rele, precum pre furia si pre talhari, n'am auditu inca s'è-i fia nimitu cine-va martiru.

Acu este deci adevverulu. Opoziitione nostra este morala, este santa, este patriotica si indreptata; — steapanirea si politic'a si portarea dniloru unguiri este nepatriotica si neloiala, este periculosa si nejustificabila.

De seire onorabilulu Publicu alu nostru!

Candu in nr. 51 alu fioiei nostre feceremu cu tota onorea invitarea la prenumeratiune, promiseramu ca in foisiòra avemu s'è incepemu a publica o „*Novela istorica de interesu si frumsetia*.“

Abia am pronunciatu acesta promisiune si respective lauda, candu ne si ajunse caintia. Da, socoteam'u intru noi, — noa acea novela ni s'a parutu forçe frumoasa si interesanta, pentru ca este eminentminte *natiunale*, apoi — din cele mai fragede tineretie, ce a potutu fi natiunale si s'è nu ni placa! — insa nu toti cugeta si judeca asemenea.

Astfeliu de scrupulu o data escatu in sufletulu nostru, numai eramu in stare a-lu face s'è incete prin propria nostra autoritate. Deci a trebuitu s'è ni luamu r'efugiulu, s'è apelamu la o autoritate mai speciala, si prin urmare mai putieniu preocupata de impresiuni natiunali. Barbatii de specialitate, pentru ca judeca mai multu dupa regulele artei, trecu pururia si pretotindenia de — mai putieni preocupati prin impresiunile inimei, si asià de autoritati mai indreptate.

Ne puseramu deci si tramiseramu unuia dintre cei mai intemeiatii si dibacii critici ai nostri, in acestu ramu mai vertosus. Candu i-am facutu intrebarea, ca: *va avè ore bunatatea d'a ni lumina opulu cu luminele sale — invoindu-se, din capulu loculu ni-a disu, ca —*

nu scie, de unde ar potè s'è vina o novela istorica natiunala buna!

Judecat'a dlui censure a urmatu si — ea este favorabile, si pe temeiuu aceleia in *nrulu* celu mai de apròpe vomu incepe a publica novela ce am promis si alu carei titlu si persona principale este *Branda*, numele frumosei fice a lui Susmann, principelui romano-bulgaru din Mesia. Actiunea este pe la an. 1325, candu *Dragosiu*, principele romanu, cu scopu d'a lega o aliantia politica durabila intra tier'a sa si tier'a romano-bulgara de preste Dunare, a petitu pe *Branda* pentru fiu-seu Bogdanu, èr *Calimannu*, fratele principelui *Susmannu*, a plecatu cu ea s'o insociasca pana 'n tier'a si la curtea mirelui.

Desi dlu censure alu nostru nu ni a scrisu judecat'a sa pentru publicitate, totusi noi aflamu in ea in multe privintie enunciatii atatu da instructive, in catu ne tienemu indetoriti — in estrasu celu putieniu, a o reproduce aci.

Dupa ce dlu censure ni spune parerea sa in partea tehnice, a nume despre impartirea opului, continua astfelu:

„*Catu despre partea materiala, modest'a mea parere este, cumca ati fostu in dreptu s'o laudati. Eu me indoisemu pentru ca intielesemu ca a scris'o unu literatu modernu de ai nostri, apoi, durere, nu sciu cati si cari intre romanii ar fi cunoscendu artea asia de bine. Intre strainii inse sunt multi. Si acest'a este scrisa cu multa cunoscintia de arte. Literatur'a romana 'si pòte gratulà candu o va posede. Numai nisce scrupule menuntiele am.*“

Aceste scrupule se basèza pre nisce distinctiuni subtile; dar ele nu detragu ceva operatulu. Platone a demustratu in Homerisminte intr'adeveru grele, si Homer totusi a a remasu — Homer. Este pentru ca sminte se gasecu pururia si pretotindenia: omulu e departe de perfectiune. Candu numimu ceva de classicu, este numai pentru ca in proportiune contine mai putiene sminte.

Deca ar fi s'è insiramu momintele bune din acesta novela, atunci am fi forçe lungi la vorba. Se cunoște cumca s'a inspiratu si adumbritu de classicitate. Visulu lui Bogdanu e imprumutatu — dora din Eneida, mi se pare cartea I., unde Enea asideria visèza veneratoriu. Imitatiunea a remasu inderetulu modelu din Eneida; bagu s'èm'a autorulu n'a voit'u s'o esprime de ajunsu, ca s'è nu bata pre la ochi imitatiunea, ci deca s'ar potè s'è treca de originalu; — aci dara fora a fi furtu seu desformare, e unu tactu de laudatu.

De altmintre se pòte cumca autorulu se va fi espresu anca si mai bine, — dar traducatorulu tineru nu va fi tradusu in tota *conscintia* a de arte.

Dar sum pre lungu la vorba, si e de prisosu, caici epistol'a acest'a nu e menita publicitatei. De la traducatoriu e destulu ca a cunoscutu frumsetia a novelei si si-a luat ustanela a traduce.

Am coiesu pre catu am potutu si eu ici colia. Deca aveam originalulu a mana, pòte faceamu mai multu. Pentru novele, balade scl. are romanulu unu limbagiu propriu, autonomu si copiosu, putieniu s'ploatatu pana acuma. L'am cercatu aci si am cercatu se me folosescu de elu pre catu am sciutu si mi a fostu in demana.

O datina laudabila am observatu la multi scrietori de novele istorice: a insemna pre margine tote evinemintele istorice in deplina fidelitatea loru. Acest'a dà novelei unu caracteru mai induleitoriu (atrageitoriu), urca veròsimilitatea, desu poti deosebt elementulu istoricu de catra creatiunea novelistica a autorulu. Acest'a ar fi unu opu istoricu natiunale. Ar fi forçe bine de s'ar aflà cine s'è suplinescu acest'a; — *novela* merita adjustarea cea mai completa, in catu acest'a se pòte fora intardiare, caici ar fi dauna ca s'è stee lungu timpu nepublicata.

Introducerea se fia scurta, si findu ca novela insasi se recomanda si lauda destulu de bine insasi pre sine, de aceea noi s'è n'o laudamu.

Unu omu seriosu i se pare cam sidu candu aude ca unu tineru *prelucra* opulu cutarui betranu, recunoscutu de scrietoriu bunu, — de aceea nu vomu dice cumca d. Bodnarescu

*) Pre cari dlu censure le insira si desvòlta cu de a menuntulu, dar noi asta data nu le vomu publica pentru ca se vedemu, ore se va mai gasi cineva s'è spuna asemenea judecata! — Red.

a *prelucratu*, ci vom dice ca a *tradusu liberu*. Acestu conceptu de traducere liberu este forçe vagu si nelimitatu, in catu sub firm'a lui se potu ascunde si chiar defepte, si respective justificarea e possibila; apoi si sid'ea de prelucrare este incungiurata. —

Orsiòra, in 16/28 iuliu 1871.

Reformele ce promergu la definitiv'a desfintiari a confiniulu militarulu, se impartira pe la tote autoritatile concernint; firesce dupa sistem'a dualismulu in limb'a germana! De limb'a poporulu romanu si serbu, cari sunt in absoluta majoritate in regimentele de sub intrebare — de aceste limbe nu pòte fi vorb'a!

Pentru noi romanii se aredicara chiar ca din seiniu nisce nuori grosi, ce ne punu in mare ingrigire, findu ca desfintiarea se face fora noi, si tote sacrificiale acestui poporu bunu si bravu se dedera uitarii d'odata, si sperantie-lu de o recompensa meritata — se prefacura in fumu si durere!

Se scie ca poporulu nostru, apesatu preste unu seclu sub legea militara, a fostu in vietia publica absolutu impededatu a se desvoltà spiritualeminte si materialeminte; se scie ca legea a opritu pe graniciaru a fi comerciantu si industriasiu; se scie si legea este martora ca graniciariulu n'a avutu voia, dacu o data a devenitu majorènu si casatoritu, se esa din cas'a parintèca si s'è agonisèca avete separata, propria pe pamentulu seu; se scie ca elu a fostu opritu prin lege, d'a cumperà doue locuri de casa; in fine in carier'a militara, voindu s'è se perfectiuneze in Academi'a militara, trebuià s'è se face *catolicu*! — Unde mai pòte fi aci vorba de cultura si prosperitate natiunala?!

Pe candu vedemu pre poporulu nostru militarulu sangerandu pe tote campiele Europei pentru patria si tronul, nimeni s'è nu se minuneze ca elu in momentulu de facia se afla asià cum este, fora factorii aceia cari l'ar intari in sperantia de unu viitoriu mai bunu si apera facia de strainismulu incubatu aci si protegiatu de lege si de politic'a cu care are acum a se lupta. Si acum ca se vedemu, dacu guvernulu in momentulu de facia si-a implinitu cu moralitate detorint'a catra acestu poporu ce a sacrificatu totu pentru patria?

Afora de bucatielele de paduri ce se vor impart comuneloru din padurile asià dise erariale, nici o alta concessiune nu li s'a facutu, si sperant'a aceea ca darile vor remane celu putieniu 1/2 de seclu asia cum sunt de presente — inca se stinse.

Numitele Reforme nici pentru partea intelektuala a poporulu granicianu inca nu sunt binevoitòrie, ma prin doue puncte ni se periclitata desvoltarea si chiar *essistintia* natiunala in gradulu supremu, mai reu de cum am fostu si adeca: *prin voturile virile* in munioipia; aci strainii prot-giati vor ocupà primul locu, èr granicarii seracuti, vor fi unelte loru! apoi prin *legea Comunistica* a reposatulu Ministeru Eòtvòs in privint'a scòleloru.

Din voluminoasele instructiuni scolarie cari s'au tramisu tiparite in *limb'a germana catra toti invetatori nostri romanii si intr'unu Regimentu romanu*, temerea nostra se justifica ca guvernulu n'are bunu cugetu cu noi, ci cu lucrurile seriose elu mana unu jocu periculosu! S'è nu abuzese guvernulu nostru, se nu se radime elu pe aceea ca graniciariulu va primu cu capulu plecatu, ca o machina *sentintia* lui de mòrte! Da, intrebarea acest'a este o intrebare de vietia seu de mòrte pentru elu. *Limba n'o damu o data cu capulu* in man'a dascaliloru jidani ai guvernulu, si ceremu ca s'è ni se re-specteze Statutulu nostru organicu, cascigatu de natiune cu multe sacrificie in lupte de o diumetate de seclu.

Poporulu nostru scie ca dupa Statutulu organicu elu findu *stepanulu* si *conducendu* scòlele prin Organele sale nationale, (nu prin popi, dupa cum dicu inamicii nostri pentru ca s'è instraine pe poporu!) si prin invetatori de sine alesi, èr nu prin nemti, unguiri, jidani scl. — cari s'è ni schimosesca limb'a, — va ajunge la o perfecta cultura morala si natiunala. Numai invetatoriulu romanu pòte fi petruncu de schintea si zelulu acelu genuinu ce se ni invetie tinerimea bine, conducendu-o pe calea vertutei si a faptelor mari.

Am disu ca acesta cestiune este un'a de vietia seu mòrte pentru noi si eta cum: *Invetatori nostri alesi* prin noi, dupa Statutu, *functiuneza* si ca cantori la Bisericile nostre, si — a stfeliu siraanta lumei si naintea lui Ddiu,

sunt noi si ai nostri; acum dă noi ni vom declara scolile noastre de scoli comunale, si multane, cei doi-trei straini ce-ii avem prin comune, vor protestă pe bas'a legii, că invetiatoriulu comună n'are sè cante si in Biserica, si asi' comun'a va fi fortiaa a-si avé cu deosebitu salariu — si tantoru separatu; dar pe coplii nostri cine ii va invetiá relegea strabuna si cantarile bisericesti?! Si cine ii va intari in credintia si cugetulu stramosiescu?! Invetiatoriulu strainu — fiti siguri, că nu-si va bate capulu pentru noi si pentru interesele noastre, loru tocmăi straine.

Aici la noi in Orsiava o patiram cu d'astea! Strainii (antisti'a comunala protegeata de inamicii Statutulu nostru org.) ni declarara scol'a de comunala, pe noi proprietarii ei ne dadera afora, si ne tramitu se ni o scótemu prin judecata din manile lóru! é' pe coplii nostri din scol'a triviala germana nu-i mai vedem cercetandu Biserica nostra; par' ca s'au inelbateru! Pentru ce acésta? Fiindu că au invetiatori straini.

Este unu lucru pré naturalu că strainulu nu va poté sè véda de cas'a nostra, de aratura nostra si de binele nostru — mai bine de câtu noi, si este nenaturalu candu noi decretandu-ne de nemernici si nedestoinici, se ne punem epitropi si stepani pe capulu nostra pe banii nostri, si in dauna nostra! căci la scólele comunale debue sè solvimu 10% din contributiu nea ce dámu statului.

Spre acestu finitu se ne folosim de §. 3. din legea scolara *) si sè declarám cu unanimitate scolile noastre de Scóle confesiunale, si sè tienem strinsu, ca pana aci dè legea strabuniloru nostri, adeca se nu ne scotem invetiatorii din ea; că atunci retacirea din urma va fi mai trista de câtu cea d'antaiu; si atare esemplu potemu vedé la tóta Romanimea din Transilvania, Ungaria si Banatu; si la fratii nostri coreligionari, la Serbi.

Rogamu la diligenia si priveghiare pre onorat'a preotimé, pre comeroiantii, oficiarii si invetiatorii nostri din granitia; se-si faca detori'a di'a si nópte sè se aretă că sunt vii si sunt romani si crestini adevérati! —

Intru totu reformele ce se introduc in granitia, ou putiene exceptiuni, sunt legile facute de die'ta din Pesta si organizarea judecatoriiloru se si puse in lucrare, — totu la 3 Campanii se infintieza câte unu judeciu. Alteie pentru alta data.

Vasilii Popoviciu.

Langa Racatáu, in comit. Clusului, in di'a de Sântiène 1871.

De si acum pentru prim'a data, tacu incercare a Vi scrie din aceste párti, — totusi basatu pre spiritulu nationalu si bunulu sentiu ce posedeti si ce resufla cu atát'a caldura din fie-care nru alu pretiutei „Albine,“ nutrescu firm'a sperantia, că veti binevoí a dá locu in diurnalulu ce redigeti urmatóriloru expresiuni despre serbatórea ce poporulu muntenescu in diu'a de 24 iunie, adeca in diu'a de Sântiène, in fie-care anu tiene in onórea fiiloru sei.

E lucru sciutu si constatatu, că ori unde in lume, unde viédia o ginte câtu de putien cu consciintia de sine si cevasi civilisata, face amintire de ai sei cei buni si redica monumente in onórea fiiloru ce s'au distinsu prin patriotiamu si virtute. De acésta ideia si acestu sentimientu sublimu fiindu condusa inteligentia si poporatiunea muntenesca, din Marisielu, Maguri si Giurcutia, au redicatu inca in an. 1863 o movila, ornandu-o cu sant'a Cruce, la locul numitu Fintinele, intru onórea celoru caduti in an. 1849 pentru patria si libertate. Si fiindu că gloriós'a admiraie s'a intemplat tocmăi in diu'a de Sântiène, in memoratulu anu, — pentru aceea s'a aflu de bine si cuviintiosu, ca in 24 iun., in fie-care anu sè se faca servitiu divinu cu parastasu in onórea admortiloru in Domnulu si pentru iertare peccatorulu loru, la locul numitu. Atare serbatóre si in anulu acest'a s'a celebratu, servindu servitiulu divinu mai multi preoti de prin satele vecine muntenesci, cu parastasu si cu cetirea de rugatiuni din genuchi pentru cei ce jacu trupesce in mormintu. Éra dupa parastasu parochulu din Marisielu, redicatu pre movilla ce

*) Care §. 3 suna: „Jene Volksschulen jedoch, welche vor Erlass dieser Vorschrift von den verschiedenen Cultus-Gemeinden einer politischen gegründet unterhalten wurden, behalten ihren bisherigen Character als öffentliche Schulen, wenn sie den für öffentlichen Schulen bestehenden Normen entsprechen.“

juru imprejuru e incurjurata cu bradi tineri, — a tienutu o cuventare funebrala catra poporulu in mare numeru adunatu; in acea cuventare a desfasuratu insemnateea dilei si că ce fapta vrednica implinescu acei'a cari nu si crutia ostanella, ci preste vai si dealuri si codri viu la acestu locu de mare insemnate, spre a versá o lacrima pentru cei admortiti in Domnulu, cari si-au versatu sangele loru pentru binele urmatoriloru, — indemnandu si mai departe poporulu adunatu, ca se nu paraséca obiceiulu sacru, ci sè-in sedésca in animele fiiloru sei spre eterna pomemire, si sè-lu pazésca si ei cu scumpetate, si nu numai din obiceiul o diu credintia si amore sè se coadune si pre viitoriu, pentru de a aduce tributulu recunoascintei nationale!

Apoi s'a cantatu Imnul Maiestatei Sale aclamandu poporulu de repetite ori, „Sè traiséca“ Majestatea Sa Imperatulu nostru! „Sè traiséca“ Escelesi' Sa Pré Santitulu Archi-Episcopu si Metropolitu Siaguna! „Sè traiséca“ toti bravii fii ai natiunei romane!!

Dupa acésta festivitate, toti cei adunati s'au asiediatu la prandiu. Cuprindeea pre privitoriu o placere, candu vedea poporulu pre la umbr'a bradiloru, toti voiosi, ca si cum le-ar fi sioptitu unu ce nevedutu: Voi munteni, voi cari traiti totu prin paduri, voi cari locuiti câte de 3—4 ore departe cu casele unii de altii, voi cari la totu omulu cu petecu negru in spate, diceti „Maria Ta!“ — voi cei isbiti de tóte venturile si fortunele, — voi a-ti implinitu astadi o fapta aredicatória de inima, o fapta ce mai multu ajunge de câtu aurulu si argintulu lumii stricate, voi ati jertfitu vertutei!

S'au imprasciatu muntenui nostri toti la ale sale, cantandu unii „Destépta-te romane,“ altii doine frumoése muntenesci. — Hei! Nu este mortu poporulu romanu, si — mai viu este celu seracu, ingropatu intre munti! De aci va resari mantuirea, căci aci vertutea este a casa.

Unulu dintre cei de facia.

Sectant, in 15/27 iuliu 1871.

(O voce catra onoratii invetiatorii din tractulu Temisiorii.) Cu câtu unu poporu e mai devoltatu, cu atát'a elu este si mai avutu, si cu câtu elu e mai intieptu si avutu, cu atát'a elu este si mai tare si mai siguru in tendintia spre ferice-re.

Nu poté a nu se recunoése ast-di ca unu adeveru imbucuratoriu, cumca mai peste totu, tóte clasele si tóte popórale se intereséca de caus'a educatiunei; si alu nostru poporu, ori câtu de injugatu prin domni si prin nesciintia, totusi a pornitu spre bine, si unde are indemanatori cu sufletu, asculta, face, redica scoli si imbnutateieace dotatiunile invetiatoresci.

Invetiatorii insa — si ei trebuie sè se misce pretotindeniá in scóla si afora de scóla; trebuie sè se perfectioneza si sè-si asigure essistintia si védi'a in facia publicului. Detorintia ce o avemu facia cu noi ni impune ca sè pasim pe terenulu invetiamentulu cu pasi câtu mai impunetori. Ar fi forte reu pentru noi invetiatorii, déca nu ne am stradu a ne aventá la inaltimea chiamarei nostre in tóta privintia.

Sè privimu si sè marturisim, că buna óra intreprinderea colegiloru din tractulu Lipovei, prin infintiatea Reuniunei loru, nu remase fora rezultat. E adevératu că pasii loru incepetori au fostu facuti cu multe greutáti; e adevératu unu inceputu óresi-care s'a facutu si la noi prin conferintia tienuta mai de unadi la invitarea Dluí colegu alu nostru E Andreescu; tóte au de scopu: infintiarea de reuniuni, prin cari cu poteri unite se facemu pre campulu educatiunei ceea-ce singuri unulu câte unulu n'ajungemu a face. Sperámu că si noi in cerculu nostru, la fiióri'a conferintia, convocata pe 9 augustu a. e. in Mosinitia ne vomu intielege si organisá, ca sè conlucurám si noi.

Ar fi pré dorerosu déca noi facia cu interesele noastre scolari am stá nepasati cu manele in sinu, privindu numai cum altii prin alte párti se misca si lucra. Din aceste consideratiuni manecandu eu, mi indreptu vécea catra voi fratii si colegii mei si Vi dicu:

Sè ne sculam din somnulu letargicu, sè dámu semne de viétia si de activitate, sè nu ne spariám de greutáti si de pedeci, cari tóte dispartu iodata ce noi vomu devoltá o vointia resoluta.

Pe 8/20 augustu se simu cu totii la Mosinitia, ca se inaugarám lucrarea solidu si serioosu!

Moise Gradinariu
docinte la class'a de fete.

Lipova, in 15/27 iuliu 1871

Vinu a Vi reportá, că ieri si astadi decursera essamenéle semestrali cu tinerimea din tóte trei clasele in urmatoriulu modu:

Mercuri in 14. iul. diminetia s'au essaminatu elevii din class'a a II. de baieti, din urmatoriéle obiecte: Religiunea, Bibli'a, Lectur'a si Scrisóra romana, magiara si germana, Socót'a, Gramatic'a, Geografi'a, Istori'a, Natur'a Fisic'a, Economía, Constitutiunea patriei, Gimnastic'a si Cantulu.

Resultatulu essamenului a fostu — apre multiamirea superioritatii scolare si bucuria parintiloru; é' dlu docinte Tuducescu in consciintia s'a poté sè senta că i-a succésu a satisfacti' chiamarii in modu eclatante.

La 2. óre dupa médiadi, pre candu érá sè se începa essamenulu in class'a I. de baieti, ne suprinea inspectorele guvernialu dlu A. Marx, insocitu de comisiunea scóloru comunale din locu, fósste mai nainte confesiunali rom. cath. germane. Daa in tempu de 1 óra ascultá cu tóta atentia la intrebárele eleviloru, si pre vedute se aretá satisfacutu. Dlu docinte Craciunu a triumfat.

Cerendu apoi dlu Marx datele necesarie de la invetiatoriulu clasei I. re'tórta in class'a e II. Aci prenótá obiectele de invetiamentu, nruulu eleviloru etc. apoi la espre'sa sa dorintia, essamenulu in classa I. se suspinsa pe o óra, pentru ca elevii de a II. classa se desé proba din „gimnastic'a.“ Elevii, apre multiamirea generala se produsera cu folosirea aparatelor gimnastiche, si produsera vr'o 25 de figuri principale. Cei ce escelara fusera premiati; si dlu Marx doná o sumulit'a ca sè se imparta la toti.

Astadi diminetia se tienú essamenulu cu fetitiéle. La acestu essamenu D. Marx érá: insocitu de comisiunea si invetiatorii comunali, luá parte mai bine de 1 1/2 óra, si plinu de multiamire, cam pe la 10 óre mérsa la essamenéle scóloru comunale.*)

Essamenéle s'au tienutu sub conducerea rev. d. inspectore scolariu confesiunaliu Christoforu Giuchiciu, carele inea sub timpulu presentiei dluí Marx, din eticheta, l'a onoratu pre Daa cu locul presidialu.

Totu din eticheta, dlu Marx fú petreoutu si de cativa membri din publiculu nostru. Pe cale Daa nu incetá a-si esprime indestularea, cu cele vedute si aflate la essamenéle nostre; apoi accentuá comisiunei si invetiatoriloru comunali (érá unulu din Hatzfeld), că de ar fi sciutu de terminulu essameneloru nostre, ar fi ordinaru pre toti invetiatorii comunali cari i se plangu, că nu potu impartii elevii in atâtea clase cum prescrie legea si nu potu esi la cale cu propunerea atátora obiecte, — asemenea pre cei ce totu moreu se scusa, că nu potu propune gimnastic'a numai din teoria, — i-ar fi ordinaru, sè vina sè se convinga in scólele romane confesiunali din Lipova, că se potu tóte, numai voia sè fia si dibacia.

A intrebatu dlu inspectore guvernialu pe dlu docinte de a II. classa, că au invetiatorii tóte cartile scolari tiparite? La ce i s'a spusu că nu tóte, si că defectulu se implinescu prin estrageri si traduceri din alte limbe. Acésta impregiurare forte l'a miscatu si a imputatu comunaliiloru — cari a tóte cartile tiparite, că — nu potu tiené concurintia! —

Aceste am cugetatu sè le impartasescu Onorabilulu Publicu — nu pentru lauda ci in sperantia, că i voiu poté face o mica placere — vediendu că cu ajutoriulu lui Ddieu scólele nostre, unde poporulu si invetiatorii si sciú face detorintia, au ajunsu a stá pre unu niveu mai susu decâtu ale antagonistiloru nostri poternici si provediuti cu midilóce indieite si insutate.

Insemnu, că in fie-care classe — dupa essamenu elevii au fostu premiati prin Dlu inspectore confesiunaliu cercnalu C. Giuchiciu si judele opidanu Filipu Janulescu. Premiale au fostu: medalie de argintu si alte ef-pte, parte comperate din medilócele comunei, parte

*) Am alesu acésta corespundintia pentru publicare, fiindu ea cea mai scurta si precisa. Dar nu potemu a nu citá la acestu locu câteva cuvinte ce ni scrisera alti duoi dnii despre aceste essamene: „Successulu ce au aretatu baietii, au multiamitu si desfatatu inimele; alu fetitiloru au incantatu pre toti!“ „Responsurile chiare si respicate, dovediau deplina pricepere si conciaintia de ea a copilitiloru, si faceau de palpitá inim'a ascultatoriloru de bucuria. Multi nu-si poteau retienea lacrimile dulci.“ „Dlu invetiatoriu Puticiu — ce mangaiare si bucuria trebuie sè senta elu, vediendu frunptele osteneleloru sale atátu de binecventate! —

donate de generosulu amicu alu scóloru D. P. Simeonu.

Mai insemnu că gimnastic'a s'a propusu dupa „Cartea gimnastic'a“ din Romani'a libera; cu ajutoriulu acesteia dlu docinte Tuducescu a produsu progresu si succésu in acésta arte, de a merítatu recunoascintia si stringerea de mana chiar si din partea strainului inspectore scolariu.

In fine insemnu că nruulu eleviloru in class'a a II. a fostu 45; in class'a I. sub docintele Craciunu, 86; in class'a fetitiloru sub d. docinte Puticiu, 106. Sunt 3 clase, bune si frumoése, dar ar mai trebui celu patienu inca trei; căci ca la 300 pruncuti romani sunt fora scóla si instructiune, si — dlu Marx dejá ambla' se infintieze aci o scóla civila cu limb'a magiara de instructiune. —

Varietati.

≡ (Asia sè fia!) Cetim in „Telegrafulu“ din Bucuresci urmatoriéle: „Doi coplii gasiti, fiindu luati dilele acestea între coplii asistati (de cutie), fura butezati la oficiariulu stării civile cu numele: Gambetta si Mac-Mahon. — Ce ar mai fi, ca unu bravu conducetoriu nationalu si unu bravu generalu, ca Gambetta si Mac-Mahon, sè se nasca in Romania — din flori. — Asia sè fia!

≡ (Despre imperatés'a Siarlotta,) despre carea de multu nu se mai vorbi si audu numica, acum de odata foile vienese incepu érasa a ni aduce feliu de feliu de scrii. Intr'altéle se dice că nefericit'a si-a perdutu acuma cu totulu consciintia de sine. Urmariéle incordariloru estreme se ivescu dejá, — si câte dóue-trei dile nici mananca, nici bé ceva. Va se dice, si suferintiele biéti Siarlotta vor se aiba o data capetu, si adeca câtu mai curendu. — Apoi serman'a, abiá e de 36 de ani!

≡ („Wanderer“ din Viena despre episcopulu Jonu Olteanu.) „Wand.“ vorbindu despre episcopii unguresci cari mai de unadi se declarara pentru infalibilitatea santului parinte din Roma, amintesce in códa si pe santulu parintele din Lugosiu, adeca pe dlu episcopu Olteanu, apoi adauge: „Cumca acestu din urma domnu si elu s'a bagatu între cei infalibili, in cercuri unde elu este renumitu, de sicuru va suprinde inca mai multu, decâtu ce a surprinsu la timpulu seu intemplarea, că viganulu si voluptuosulu tineru secretariu episcopalu din Lugosiu s'a facutu episcopu.“ —

≡ (Statisticu.) In Pesta traiescu de presente 1.299 de casatoriti despartiti, între cari sunt 495 de barbati si 804 de muieri. Adea numerulu muieriloru despartite e mai de dóue ori câtu alu barbatiloru. —

Insciintiare.

Subscrii au onóre a face cunoscutu, precum că localitatea cancelariei loru advocatiale in Versietiu se afla mutata pe strad'a postei Nr. 1538, in vecinate cu faur'a postei.

Versietiu in 30 iuliu 1871.

Diomisiu Cadariu, Joanu Siepetianu,
advocatu adj. adv.

Multiamita publico

se aduce de subscriulu in numele Comitetuliu parochialu din Dorgosu, langa Lipova, dniloru Petru Popescu si Nic. Sistarovetianu, ambi padurari, cari din propriele loru spese s'au induratu a repará sant'a nostra biserică, si astfeliu prin fapta loru de crestini buni si faetori de bine ne-au deobligatu pre toti! Deetatulu din ceriu tuturor romaniloru de stare binecventata — asemenea inima crestinesca, astadi mai vertosu candu lipsele natiunei si ale bisericéi sunt atáta de mari.

Dorgosiu, in 18/30 iuliu 1871.

A. Corbu, not. Comitetuliu.

PROTOCOLULU

Siedintiea a VIII. ordinaria, tienuta in Aradu la 7 maiu 1871 de Directiunea Asociatiunei nationali pentru cultur'a poporului romanu,

fiindu de facia:

Directorele secund: Ioane P. Dessesanu

ca presiedinte.

Membrii: Vasiliu Paguba, Josifu Goldisui, Teodoru Serbu, Georgiu Dogariu si Josifu Popoviciu;

Notariu: Josifu Codreanu.

66. Se ié nainte scrisóra Ilust. Sale domnului Episcopu alu eparchiei aradane din 28/4

1871 Nr. 126. pres. prin care transpune in favorea fondului Asociatiunii unu legatu de 100 fl. lasatu de catra feroiculu avocat in Oravitia Dr. Demetriu Hatieganu, cu recercare: ca pentru legitimarea dlui Dr. Athanasiu Marienescu, essecutorulu testamentului, naintea Sedriei orfanale, — se i se tramita cuita de primire.

Decisu: Se ie la cunosciinta, si fiindu dejá presidialmente atatu sum'a de 100 fl. predata perceptorelui Asociatiunii, cātu si cuit'a ceruta transpasa Ilust. Sale Domnului episcopu, cu rogare, d'a se exprime multiamire din partea Directiunii Asociatiunii tristei familie a feroiculu testatore, careia din nou i se aduce si cu acesta ocaziune o sincera recunosciinta protocolaria.

67. Presidiulu comunica reportulu dlui Directore primariu Antoniu Mocioni, relativu la decisulu Adunarei generale din 6 iuniu 1870 in privint'a tienerii adunarei generale a Asociatiunii nōstre in Lugosiu, prin care Directorele prim. face cunoscutu, cā la informatiunile Sale, ministrulu de interne s'a sprimatu a supr'a acestui punctu chiar precum a acceptatu adunare generale, adeca: ca, „nimenea nu va pune nici o impedecare adunarei Asociatiunii nōstre in Lugosiu, sēu ori unde,“ numai se se face la timpulu seu aretarea necesaria autoritatii locale competente.

In fine dlui ministru a adausu si aceea: cā dēca adunarea generala a Asociatiunii i-ar cere Dsale completarea statutelor prin expres's-a libertate de alegere a loculu pentru tienera sieditieloru sale anuali, fora tōta dificultatea ar incuviintiā.

Decisu: Reportulu acest'a serve spre sciinta, ēra a supr'a pertractarii meritulu seu se defige tienera unei sieditie extraordinarie pe 4 iuniu a. c. st. n. la 4 ore dupa mediadi, cu care ocaziune se va luā nainte totodata si pertractarea a supr'a cauzei fostulu notariu Petru Petroviciu.

68. Se ie nainte cererea practicantelu de pictura Mihailu Sierbanu din Aradu, prin care acest'a se rōga pentru dobindirea unu stipendiu anuale din fondulu Asociatiunii, spre a potē continuā si mai departe perfectiunarea s'a in art'a de pictura.

Decisu: Directiunea ne-dispunendu de astadata de bani stipendiali, cererei aceste'i a nu pōte satisfacē; in sa este aplecata pre suplicantele alu recomandā atentiunei celei mai de aprōpe adunari generali, dēca densulu pana atunci va potē documentā capacitate si pregătirea necesaria pentru o academia de asemenea arta, cu producerea unu opu de pictura, si totodata si cunosciinta sa stilistica in limb'a romana, si istoria generale, cari pentru unu pictoru sunt neincungiuratu de lipsa.

69. Se ie nainte ratiociniulu perceptorelui Asociatiunii cu contrasignarea esacorelui, despre perceptiunile si erogatiunile facute de la primirea oficiulu seu, cari stau precum urmēdia:

In lun'a lui aprilie:

Capitalu primitu in trei libele	4270 fl. 59 cr.
Cu protocolulu perceptiunalu post. 19—134.	508 fl. 60 cr.
De la fostulu notariu	64 fl. — cr.
Sum'a	4843 fl. 19 cr.

Din acēsta suma dupa protocolulu de erogatiuni s'au spesatii 1295 fl. 76. cr. remane prin urmare o sum'a depozita in casa de pastrare de: 3547 fl. 43 cr.

Decisu: Se ie spre sciinta. —

70. Economulu Directiunii Teodor Serbu relatiunēdia cā, conformu decisulu directiunalu din 21 martiu a. c. Nr. 65, a predatu localitatea fosta a Asociatiunii lui Adolfu Boros, dimpreuna cu obiectele rebonificande; mai departe sum'a de rebonificare cu 55 fl. 33 cr. asiaderia a predatu-o perceptoralui — cu adausu, cā 2 fl. i-a succesu a mediloci de la memoratulu Adolfu Boros ca supra-rebonificare. —

Decisu: Serve spre cunosciinta, si pentru corecta stradania a economulu i se exprima multiumita protocolarminte.

71. Se ie nainte reportulu colectantelu Petru Suciu din Otlaca, cū privire la estrasulu despre restantiele de oferte ale membrilor din acea colectura, care constatē, cā acelu estrasu ē fōrte defeptuosu; pentru cā unii din membrii restantiari nici cā se afla in acelu cercu de colectura, si cā unii ar fi de dōue ori inscriși ca

membri si restantiari; mai departe, cā sunt si de acei membri, cari dejá au si solvitu, ba si singuru colectantele ar fi in restantia, cu tōte cā dsa a solvitu totu.

Decisu: Reportulu se ie la durerōsa cunosciinta, din care incidentu colectantii, — aflandu asemenea dificultati in estrasele primite si priminde, — sunt pōfitti a dā Directiunii desluciri esacte, aface cunoscutu — la casu candu ore care dintre membri aru fi platiu restanti'a: cui? si cātā suma a solvitu? anessandu si cātē o copia de pe cuita; sēu dēca unii dintre membri aru fi muritu: cā — cine sunt eredi legiuiti? s. a. Aceste desluciri cu atātu mai vertosu le cere Directiunea, pentru cā estrasele sunt facute inca de catra fostulu notariu alu Directiunii din protocolulu principale despre evidētia, care asemenea se vēde a fi defectuosu si care numai prin clarificatiunile colectantiloru se pōte aduce in ordine, si prin care si Directiunea va potē sē ēse din confusiunea esemplaria, produsa prin neregularitatea fostulu notariu.

Pentru autentificarea acestui protocolu se defige diu'a de 10 maiu. a. c. 6 o' e dupa mediadi in localitates Asociatiunii.

In Aradu, 14. maiu 1871. S'a autenticatu in present'a comembriloru: Georgiu Dogariu, ca presiedinte subs. Teodoru Serbu si Josifu Popoviciu, nepotendu-se autenticā la diu'a defipta din lips'a membriloru.

Georgiu Dogariu, m. p. Josifu Codreanu, m. p. presied. subs. notariu.

Publicatiune de licitare.

1374/1871.

In urm'a decisulu de sub Nr. 1374/1871 emanatu in caus'a esecutiunala a tutorulu orfanalu com. din Otlaca, contra sucesoriloru lui Josifu Nanu, realitatiile inscise la Nrulu 218 alu protoc. cart. fund. din Otlaca, pre numele lui Josifu Nanu, constatōrie din casa si intravilanu, pretiuite la 500 fl. pre langa depunerea unu vadiu de 10% alu pretiulu de estimatiune, se vor vinde pre calea licitatiunei la 5 septembrie 1871 pentru pretiulu, sēu mai susu de pretiulu de estimatiune, si la 6 octobree 1871 macar si mai diosu de pretiulu, acelu, — totdeun'a la 10 ore nainte de mediadi, la casa comunala din Otlaca, sub urmatōriele conditiuni:

Licitantele celu cu ofertulu mai naltu va avē a depune diumetate din pretiulu cumperarei indata la manele judelului esecuentu, ceealta diumetate in terminu de 3 lune, computate de la diu'a de licitare, si adeca la tribunalulu de comitatu in Aradu cu 6% interesso.

Cumperatoriulu va intrā in posesiunea faptica a realitatiloru cumperate indata dupa depunerea ratei prime a pretiulu de cumperare; dreptulu de proprietate ilu va casigā in sa numai dupa depunerea intregulu pretiu de cumperare, prin transcrierea in cartile fund. pre numele seu.

Percentuari'a timbrala pentru transcrierea posesiunei o va suporta singuru cumperatoriulu.

Totodata se face cunoscutu tuturora creditoriloru ipotecari, cari nu locuiescu in locu sēu in apropiarea acestui oficiu de carte fund. cumea, conformu §-lui 433 din proced. civ. sē-si denumēscā manditari aici in locu si sē notifice numele acestora — pana la vendiare, a셈ena se provōca toti aceia cari voiescu a-si realisā reclamatatiunile loru de proprietate sēu alta pretensiune in privint'a averiloru cuprinse, cumea conformu §-lui 466 din proced. civ. sē-si insinue actiunile loru de reclamare in terminulu legalu.

Datu din siediti'a scaunulu oficiulu de carte fund. a comitatulu Aradu, tienuta in 15 februaru 1871.

1-3 Oficiulu de cart. fund. alu Comitatalu Aradu.

Convocare.

Dnii membri ai Directiunii Asoc. romane sunt pōfitti a se intruni pe 4 augustu a. c. st. n. la 5 ore dupa mediadi in localitatea Asociatiunii pentru tienera unei sieditie extraordinarie; obiectele de pertractatu vor fi:

1. Recercarea Comitatalu Asociatiunii romane din Transilvania, referitōria la infiintarea unei Academii romane de drepturi.
2. Recercarea Societatii „Transilvania“

in privint'a a 3 stipendia de cātē 150—200 galbeni.

3. Decliaratiunea de pres: 29/6 a. c. a fostulu notariu Petroviciu.

4. Aretarea Senatulu scolariu confes din Aradu referitōria la premiarea docintiloru mai diligenti si mai slabu dotati. s. a.

De la Directiunea Asociatiunii nationale pentru cultur'a poporulu romanu.

Aradu, 25 iuliu 1871.

Josife Popoviciu-Desseanu, m. p.

Direct. secund.

Josifu Codreanu, m. p.

notariu.

Concursu

Nr. 3/ 871.

Dupa repausarea docintelu din cumun'a Sosdia, ctulu Timisiu, postulu invetiatorescu gr. orient. a devenitu vacantu; deci prin acēsta se escrie concursu; suplicele instruite cu documintele necesarie, sē se tramita pana in 30 augustu st. v. a. c. subscrisulu Comitatu parochialu.

Cu acestu postu sunt impeunuate emolumintele: 80 fl. v. a. bani gata, 20 cubule de grāu, 20 cubule de cucurudiu, 100 lb. de lardu 100 lb. de sare, 25 lb. de luminari, 9 orgii de lemne, din cari e a se incaldi si scōl'a, 4 lantie de livada si cuartiru liberu cu gradina.

Pre langa celelalte documinte se recere si testimoniu de calificatiune si atestatu despre portarea morala de pana acuma.

Sosdia, 4/16 iuliu 1871. 2-3

Josifu Deheleanu Joane Popoviciu m. p. not. comitatulu paroch. presiedintele comit. Cu contielegerea mea: Alexandru Iocanoviciu m. p.

Protop. Jebelului si Inspect. scolariu d' str.

Concursu

Prin resignarea invetiatoriulu befranu Georgiu Ghina, devenindu vacante postulu invetiatorescu de la clas'a II. a scōlei capitale gr. or. romane din Lugosiu, in comitatu Carasiu, se deschide concursu pana la 21 augustu calind. vechiu a. c.

Emolumentele cu acestu postu impreunato sunt: 300 fl. v. a. salariu anualu, 120 fl. bani pentru cortelu, 20 meti de grāu si 6 orgii de lemne, din cari are a se incaldi si scōl'a.

Doritorii de a ocupā acestu postu au a-si tramite recursule, timbrate si ajustate cu documintele de calificatiune pentru scōlele capitale, conformu §-lui 13 art. I. din Statutulu org. bis. si cu testimoniu celu putienu despre 4 clase gimnasiali — catra On. sinodu parochialu gr. or. din Lugosiu, la manile dlui protopresbiteru tractualu G. Pesteanu.

Intre recurintii de asemene calificatiune va avē preferintia, carele va fi versatu in cantarea bisericēscā dupa note.

In contielegere cu d. protopresbiteru tractualu. Comitatalu parochialu gr. or. alu Lugosiolu.

Concursu.

De ore-ce partea cea mai mare dintre competitii la postulu vacantu de Capelanu in Usdinu, nu si-a completatu cum se recere recursule, lipsindu mai fie-caruia careva documentu prescisu, deci nu s'a potutu tienē alegerea pe d' a defipta; si asiā acum se provōca de nou a-si completā recursule in sensulu St. org. si a le tramite D. Protopopu pana la 15 augustu a. c. st. v. care totu dōodata va fi si d' a alegerei. Cele sositē mai tardiu si cele necompletate, nu se vor luā in consideratiune. 2-3 Comitatalu parochialu, in contielegere cu Dlu Protopresbiteru.

Concursu.

29/1871.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu la scōl'a elementara gr. or. romana din cetatea Aradu se escrie concursu pana la 15/27 augustu a. c.

Emolumintele: Salariu anualu in bani 600 fl. v. a.; 4 lantie pamentu aratu; 9 orgii de lemne si cuartiru liberu cu dōue incaperi.

Doritorii de a fi alesi sunt avisati pe langa alte recerintie prescise de „Stat. org.“ a produce testimoniu de 4 clase gimnasiale sēu 3 reale; testimoniu despre depunerea esamenulu de calificatiune si in fine se pōtesce posesiunea pre langa limb'a materna, romana inea a celei magiare si a celei germane. —

Recursule astfelu instruite sunt a se tra-

mite dlui protopresbiteru concarninte in Aradu pana in d' a susu atinsa. —

Aradu in 11 iuliu a. c. n. 1871.

Comitatalu parochialu.

Cu scirea si invoierea mea:

Joane Popoviciu-Desseanu, m. p.

3-3

Edictu.

Josifu Oachesiu, fostu invetiatoriu in Ravna, de religiunea gr. orientala, carele de 6 ani si-a parasitu pe legiuit'a sa Sotia Teresia Popoviciu din Comlosiu, (6 sz. Anna) fara a se aci unde se afla, sēu cā mai traesce ore; prin acēsta e provocatu. ca in terminu de unu anu si o dia, de la publicarea acestui edictu in acēsta fōia, sē se presentēdie naintea scaunulu protopopescu alu Chisineulu, caci la din contra, caus'a divortiala, redicata decatra amintita sa sotia si in absentia lui se va decide, in Sensulu Canoneloru santai nōstre biserece.

Chitighazu (Kétégyháza;) 6. iuniu 1871.

Scaunulu protopopescu alu tractulu Chisineu. Petru Chirilescu protopresbiteru.

Concursu.

Nr. 85/ 871.

La scōl'a comerciala si reala romana ort. din Brasiovu sunt de ocupatu urmatōriele patru posturi de profesori:

1. unu postu de profesoru pentru sciintiele comerciale;

2. unu postu de profesoru pentru Istoria naturala si Fisica, atātu in scōl'a comerciala, cātu si in cea reala;

3. unu postu de profesoru pentru Chemia, (si in casu de lipsa, pentru Geometri'a descriptiva si Architectura); —

4. unu postu de profesoru pentru Desemnul linearu si Geometri'a descriptiva.

Doritorii de a ocupā unulu sēu altulu din aceste posturi, sē binevoiesca a asterne la subscris'a Eforia celu multu pana la finea lui augustu st. v. a. c. concursule loru, insocite de documintele prin cari sē dovedēscā: a) cā sunt dupa nationalitate romani, de religiunea ort. or.; b) cā au conduita morala si politica buna; c) cā au calificatiunea pentru postulu la care competēza, care calificatiune se documentēza prin testimonia despre absolvarea Gimnasiulu superioru sēu a Scōlei reale superioare, si prin atestatu, cā au absolvatu cu succesu facultatea filosofica la o universitate, sēu unu institutu tehnicu, sēu o academia comerciala. — Acel competitori, cari sēu prin esamene formale, depuse la Institutule superioare, sēu prin prass'a casigata pana acuma in scōla, potu dovedi calificatiune mai mare, vor fi preferiti.

Salariulu anulu pentru fia care profesoru este 800 fl. v. a. inaintare la 900 fl. si la timpulu pensiune.

Candidatulu alesu de profesoru, servece anulu primu de proba dupa implinirea acestuia se denumesce profesoru definitivu, dupa ce va fi depusu esamenulu prescisu de Statutulu organicu alu Bisericei nōstre ort. orientale.

Brasiovu 5/17 iuliu 1871.

Eforia scōleloru centrale romane ort. or.

Damianu Datcu,

presiedinte.

2-3

RESPUNSU:

Dloru E. G. in Aradu, V. in Buteni, si G. lange S. Anna: Vi citāmu simplu sentint'a lui „Standard“ din Londra in asemenea materia adeca in privint'a publicarei prin „Times“ a scandaloseloru curespondintie intre Imp. Napoleon e alu III. si intre dam'a de demi-monde Margarita Bellanger. „Standard“ dice: „Dēca gazd'a lotriloru este intocmai blastematu casi lotrii, apoi ne-aperatu celu ce respandescē pamphlete insultatorie murdarie, trebue sē trecā de totu atātu de blastematu, casē celu ce le-a scrisu si le-a pusu in cursu.“

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA.“

pe semestrulu alu II. si respective patriuriulu alu III. cu pretiurile ce se vedu in frunte.

NB. Esemplaria complete mai avemu de la 1. iuliu.

Redactiunea.